

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความเป็นมา โครงสร้างและอำนาจหน้าที่และภารกิจของศาลปกครอง (2) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนโดยศาลปกครอง (3) สภาพปัญหาและอุปสรรคในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยวิจัยเอกสาร แบบกรณีศึกษา รวบรวมคำสั่งคำพิพากษาของศาลปกครอง เอกสารตำราต่าง ๆ

จากการศึกษาพบว่า การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน จากการใช้อำนาจของรัฐที่ไม่เป็นธรรม และการคุ้มครองความเสมอภาคของบุคคลในทางกฎหมาย ถือว่าเป็นหลักการพื้นฐานของการปกครองระบบประชาธิปไตย โดยนัยดังกล่าวนี้ ศาลปกครองจึงเป็นกระบวนการสำคัญ ในการประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยเมื่อเปิดทำการศาลปกครอง มีคดีปกครองเข้ามาสู่การพิจารณา ก็ได้มีการคาดหวังต่อบทบาทของศาลปกครองในด้านต่าง ๆ กันอย่างมาก

การศึกษาในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ศาลปกครองมีบทบาทในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้ดีแต่ก็ยังมีปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนอยู่บ้าง เช่น ความล่าช้าในการดำเนินคดีในศาลปกครอง การที่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการฟ้องคดีและการดำเนินคดีปกครองและมีข้อจำกัดในการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนที่จะต้องฟ้องคดีภายในระยะเวลาที่กำหนด เป็นต้น

This research aims at studying the Administrative Court in terms of its history, organization, and roles on the protection of the right and liberty.

These roles are divided into three categories: preventive role, alleviating role, and promoting role. The research is done on the basis of documentary research, collecting data mainly from the Administrative Courts orders and judgments.

The study reveals that the protection of people's rights and freedom from unduly exercising State power and the protection of equality of people before the law are the fundamental principles of a democratic regime of government. In this connection, the Administrative Court is treated as an important process for concretely guaranteeing people's rights and freedom. Since the Administrative Court started its operation, there have been many cases submitted to it with high expectation of its roles in many aspects.

Obstacles to such roles are seen in three ways: (1) the delay in the Court's proceedings, (2) the lack of knowledge and understanding among people on the Court's proceedings, and (3) time limitation for the people to submit their cases to the Court.